НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра внутрішніх хвороб тварин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет ветеринарної медицини
«____» _____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВЕТЕРИНАРНІ ПРЕВЕНТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НЕЗАРАЗНИХ ХВОРОБ СОБАК І КОТІВ (повний термін навчання)

Галузь знань 21 Ветеринарна медицина _____
Спеціальність ___211 Ветеринарна медицина _____
Освітня програма «Ветеринарна медицина»___
Факультет (ННІ)_Ветеринарної медицини_____
Розробники: Андрій Землянський доцент кафедри внутрішніх хвороб тварин, к.вет.н., доцент

(ім’я, прізвище, посада, науковий ступінь, учене звання)

КИЇВ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни_ Унікальність дисципліни полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти навиків клінічного дослідження собак і котів з використанням загальноклінічних та сучасних інструментальних методів дослідження, удосконалення розпізнавання хвороб незаразної етіології, розробка превентивних заходів щодо недопущення їх виникнення.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина (шифр і назва)	
Освітня програма	Ветеринарна медицина	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	Комплексний екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	**заочна**
Курс (рік підготовки)	6	
Семестр	12	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	60 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. **Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни**

Мета інтегрованої дисципліни «Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб собак і котів» – удосконалення та поглиблення теоретичних знань і практичних навичок із розпізнавання незаразних хвороб собак і котів, вивчення етіології, патогенезу, симптомів, перебігу, прогнозу, організації лікувальних заходів залежно від конкретних умов їх утримання та годівлі.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню: «Ветеринарна клінічна біохімія», «Ветеринарна фармакологія», «Ветеринарна токсикологія», «Клінічна діагностика хвороб тварин», «Внутрішні хвороби тварин», «Спеціальна пропедевтика, терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин».

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.

ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.

СК 3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.

СК 4.Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.

СК 6. Здатність проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

СК 7. Здатність організовувати, проводити і аналізувати лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження.

СК 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.

СК 10.Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

ПРН 2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.

ПРН 3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.

ПРН 5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.

ПРН 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

ПРН 20. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

Компетенції Першого дня:

1. Демонструвати розуміння етичних та правових рамок, в яких має працювати лікар ветеринпрної медицини, включаючи професійні аспекти, аспекти, що пов'язані з благополуччям тварин, власників тварин, громадським здоров'ям, суспільні та екологічні аспекти, пов'язані з професійною діяльністю.

9. Вміти критично мислити, здійснювати перегляд та оцінку літератури та презентацій.

11. Демонструвати здатність критично аналізувати докази, справлятися з неповною інформацією, вирішувати непередбачувані ситуації та адаптувати знання, вміння і практичні навички до різнихвиробничих ситуацій.

18. Проводити повне клінічне обстеження та демонструвати особисту здатність до прийняття самостійних клінічних рішень

2. **Програма та структура навчальної дисципліни**

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**						
	денна форма						
	тижні	**усього**	**у тому числі**				
			л	**п**	**лаб**	**інд**	**с.р.**
Змістовий модуль 1							
Тема 1. Кардіореспіраторні синдроми (серцева недостатність, аритмії, епізодична слабкість і колапс), хвороби ендокарду і клапанів.	1	8	2	2			4
Тема 2. Захворювання міокарду (кардіоміопатії, міокардит), хвороби перикарда, системна гіпертонія.	2	8	2	2			4
Тема 3. Захворювання верхніх і нижніх дихальних шляхів	3	8	2	2			4

Тема 4. Захворювання легень, плеври і середостіння.	4	8	2	2			4
Тема 5. Захворювання травної системи у собак і котів. Захворювання ротової порожнини, язика, глотки, стравоходу, анорексія, блювота, регургітація.	5	8	2	2			4
Тема 6. Захворювання травної системи у собак і котів. Гострі і хронічні захворювання шлунку, тонкого і товстого відділу кишечнику, поноси.	6	6	2	2			2
Тема 7. Захворювання печінки і жовчних протоків собак і котів.	7	8	2	2			4
Тема 8. Перитоніт, захворювання екзокринної частини підшлункової залози.	8	6	2	2			2
Модуль 1 Усього годин		60	16	16			28
Змістовий модуль 2							
Тема 9. Захворювання нирок і сечовидільної системи у собак і котів. Гостра і хронічна ниркова недостатність.	9	8	2	2			4
Тема 10. Захворювання нирок і сечовидільної системи у собак і котів. Уролітіаз та бактеріальні інфекції сечовивідних шляхів.	10	8	2	2			4
Тема 11. Анемії і геморагічні діатези у собак і котів.	11	8	2	2			4
Тема 12. Захворювання імунної системи у собак і котів, імунопатії.	12	8	2	2			4
Тема 13. Захворювання ендокринної системи у собак і котів.	13	10	2	2			6
Тема 14. Захворювання шкіри у собак і котів.	14	10	2	2			6
Тема 15. Неврологічні захворювання собак і котів.	15	8	2	2			4
Модуль 2 Усього годин		60	14	14			32
Усього за семестр		120	30	30			60

3. **Теми лекцій**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Кардіореспіраторні синдроми (серцева недостатність, аритмії, епізодична слабкість і колапс), хвороби ендокарду і клапанів.	2
2.	Захворювання міокарду (кардіоміопатії, міокардит), хвороби перикарда, системна гіпертонія.	2
3.	Захворювання верхніх і нижніх дихальних шляхів	2
4.	Захворювання легень, плеври і середостіння.	2
5.	Захворювання травної системи у собак і котів. Захворювання ротової порожнини, язика,	2

	глотки, стравоходу, анорексія, блювота, регургітація.	
6.	Захворювання травної системи у собак і котів. Гострі і хронічні захворювання шлунку, тонкого і товстого відділу кишечнику, поноси.	2
7.	Захворювання печінки і жовчних протоків собак і котів.	2
8.	Перитоніт, захворювання екзокринної частини підшлункової залози.	2
9.	Захворювання нирок і сечовидільної системи у собак і котів. Гостра і хронічна ниркова недостатність.	2
10.	Захворювання нирок і сечовидільної системи у собак і котів. Уролітіаз та бактеріальні інфекції сечовивідних шляхів.	2
11.	Анемії і геморагічні діатези у собак і котів.	2
12.	Захворювання імунної системи у собак і котів, імунопатії.	2
13.	Захворювання ендокринної системи у собак і котів.	2
14.	Захворювання шкіри у собак і котів.	2
15.	Неврологічні захворювання собак і котів.	2

4. **Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Кардіореспіраторні синдроми (серцева недостатність, аритмії, епізодична слабкість і колапс), хвороби ендокарду і клапанів.	2
2.	Захворювання міокарду (кардіоміопатії, міокардит), хвороби перикарда, системна гіпертонія.	2
3.	Захворювання верхніх і нижніх дихальних шляхів	2
4.	Захворювання легень, плеври і середостіння.	2
5.	Захворювання травної системи у собак і котів. Захворювання ротової порожнини, язика, глотки, стравоходу, анорексія, блювота, регургітація.	2
6.	Захворювання травної системи у собак і котів. Гострі і хронічні захворювання шлунку, тонкого і товстого відділу кишечнику, поноси.	2
7.	Перитоніт, захворювання екзокринної частини підшлункової залози.	2
8.	Захворювання печінки і жовчних протоків собак і котів.	2
9.	Захворювання нирок і сечовидільної системи у собак і котів. Гостра і хронічна ниркова недостатність.	2
10	Захворювання нирок і сечовидільної системи у собак і котів. Уролітіаз та бактеріальні інфекції сечовивідних шляхів.	2
11	Анемії і геморагічні діатези у собак і котів.	2
12	Захворювання імунної системи у собак і котів, імунопатії.	2
13	Захворювання ендокринної системи у собак і котів.	2
14	Захворювання шкіри у собак і котів.	2
15	Неврологічні захворювання собак і котів.	2

5. **Теми самостійної роботи**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Фізіотерапія дрібних домашніх тварин. Клінічна патологія собак і котів.	4
2.	Гіпертрофічна і дилатаційна кардіоміопатія дрібних домашніх тварин	4
3.	Патологія легенів у дрібних домашніх тварин.	4
4.	Диференційна діагностика та принципи лікування собак і котів за патології легень, плеври і середостіння.	4
5.	Лікування та профілактика в собак і котів за патології ротової порожнини, шлунку.	4
6.	Лікування та профілактика в собак і котів за патології кишечнику.	2
7.	Принципи діагностики та терапії за захворювання печінки та жовчних шляхів у собак і котів.	4
8.	Патології очеревини, діагностика та принципи	2
9.	Гостра і хронічна ниркова недостатність	4
10.	Уролітіаз та бактеріальні інфекції сечовивідних шляхів	4

11.	Геморагічні діатези у собак і котів	4
12.	Імунопатії: етіопатогенез, діагностика, принципи лікування.	4
13.	Ендокринопатії собак і котів.	6
14.	Головні принципи лікування шкіри собак і котів.	6
15.	Спеціальні методи дослідження захворювань нервової системи дрібних домашніх тварин.	4

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист лабораторних/практичних робіт;
- пірінгове оцінювання;
- захист рефератів;

7. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити):*

- проблемне навчання;
- практико-орієнтоване навчання;
- кейс-метод;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчання через дослідження;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Кардіореспіраторні синдроми (серцева недостатність, аритмії, епізодична слабкість і колапс), хвороби ендокарду і клапанів.		
Лабораторна/практична робота 1	Знати принципи та методи терапії дрібних домашні[тварин за кардіореспіраторних синдромів (серцева недостатність, аритмії, епізодична слабкість і колапс), хвороби ендокарду і клапанів..	**8**
Самостійна робота 1	Принципи діагностики та лікування собак і котів за серцевої недостатності	**7**
Тема 2. Захворювання міокарду (кардіоміопатії, міокардит), хвороби перикарда, системна гіпертонія.		
Лабораторна/практична робота 2.	Вміти проводити ЕКГ у діагностиці захворювання міокарду (кардіоміопатії, міокардит), хвороби перикарда, системна гіпертонія.	**8**
Самостійна робота 2.	Визначати гіпертрофічну і дилатаційну кардіоміопатію дрібних домашніх тварин	
Тема 3. Захворювання верхніх і нижніх дихальних шляхів		
Лабораторна/практична робота 3	Знати принципи та методи діагностики та терапії за захворювання верхніх і нижніх дихальних шляхів	**8**
Самостійна робота 3	Визначати патологію легенів у дрібних домашніх	

	тварин.	
Тема 4. Захворювання легень, плеври і середостіння.		
Лабораторна/практична робота 4	Проводити диференційну діагностику та знати принципи лікування собак і котів за захворювання легень, плеври і середостіння	**8**
Самостійна робота 4	Проводити диференційну діагностику та призначати лікування собак і котів за патології легень, плеври і середостіння.	
Тема 5. Захворювання травної системи у собак і котів. Захворювання ротової порожнини, язика, глотки, стравоходу, анорексія, блювота, регургітація.		
Лабораторна/практична робота 5	Проводити диференційну діагностику та призначати лікування собак і котів за захворювання травної системи у собак і котів, захворювання ротової порожнини, язика, глотки, стравоходу, анорексія, блювота, регургітація..	**8**
Самостійна робота 5	Проводити лікування та профілактику в собак і котів за патології ротової порожнини, шлунку.	
Тема 6. Захворювання травної системи у собак і котів. Гострі і хронічні захворювання шлунку, тонкого і товстого відділу кишечнику, поноси.		
Лабораторна/практична робота 6	Проводити диференційну діагностику та призначати лікування собак і котів за захворювання травної системи у собак і котів, гострих і хронічних захворювань шлунку, тонкого і товстого відділу кишечнику, поносів.	**8**
Самостійна робота 6	Проводити лікування та профілактику в собак і котів за патології кишечнику.	
Тема 7. Захворювання печінки і жовчних протоків собак і котів.		
Лабораторна/практична робота 7	Проводити диференційну діагностику та призначати лікування собак і котів за захворювання печінки і жовчних протоків собак і котів.	**8**
Самостійна робота 7	Знати принципи діагностики та терапії за захворювання печінки та жовчних шляхів у собак і котів.	
Тема 8. Перитоніт, захворювання екзокринної частини підшлункової залози.		
Лабораторна/практична робота 8	Проводити диференційну діагностику та призначати лікування за захворювання на перитоніт, захворювання екзокринної частини підшлункової залози.	**7**
Самостійна робота 8	Знати патології очеревини, діагностика та принципи	
Модульна контрольна робота 1.		**30**
Всього за модулем 1		**100**
Змістовий модуль 2		
Тема 9. Захворювання нирок у собак і котів.		
Лабораторна/практична робота 9	Визначати хвороби захворювання нирок у собак і котів	**8**
Самостійна робота 9	Проводити диференційну діагностику та призначати лікування за гострої і хронічної ниркової недостатності	
Тема 10. Захворювання сечовидільної системи у собак і котів.		
Лабораторна/практична робота 10	Проводити диференційну діагностику та призначати лікування за захворювань сечовидільної системи у собак і котів.	**8**
Самостійна робота 10	Визначати уролітіаз та бактеріальні інфекції сечовивідних шляхів	
Тема 11. Анемії і геморагічні діатези у собак і котів.		
Лабораторна/практична робота 11	Визначати і геморагічні діатези у собак і котів	**8**
Самостійна робота 11	Визначати анемії: практичні навики дослідження, етіопатогенез, принципи лікування	
Тема 12. Захворювання імунної системи у собак і котів, імунопатії.		

Лабораторна/практична робота 12	Знати клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження захворювань імунної системи у собак і котів, імунопатії	**8**
Самостійна робота 12	Визначати імунопатії: етіопатогенез, діагностика, принципи лікування.	
Тема 13. Захворювання ендокринної системи у собак і котів.		
Лабораторна/практична робота 13	Оволодіння практичними навиками діагностики захворювань ендокринної системи у собак і котів	**8**
Самостійна робота 13	Аналіз клініко-лабораторних досліджень та лікувально-профілактичні заходи за гепатопатій у собак і котів.	**14**
Тема 14. Захворювання шкіри у собак і котів.		
Лабораторна/практична робота 14	Знати клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження захворювань шкіри у собак і котів.	**8**
Самостійна робота 14	Знати головні принципи лікування шкіри собак і котів.	
Тема 15. Неврологічні захворювання собак і котів.		
Лабораторна/практична робота 15	Знати клініко-лабораторні дослідження за неврологічних захворювань собак і котів.	**8**
Самостійна робота 15	Знати спеціальні методи дослідження захворювань нервової системи дрібних домашніх тварин.	
Модульна контрольна робота 2.		**30**
Всього за модулем 2		**100**
Навчальна робота		**(М1 + М2)/2*0,7 ≤ 70**
Екзамен/залік		**30**
Всього за курс		**(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100**

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. **Навчально-методичне забезпечення:**

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - ***https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1070*****);**
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;

- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації:

1. Special propedeutics, therapy and prevention of internal animal diseases: Tutorial / M.I. Tsvilikhovskii, P.V. Sharandak, V.M. Kostenko, N.G. Grushanska, A.V. Rozumniuk A.O. Zemlianskyi; ed. by P. V. Sharandak. Kyiv : NUBiP Ukraine, 2024. 231 p.
2. Internal Diseases of Animals: manual // [M.I. Tsvilikhovskii, P.V. Sharandak, S.I. Golopura, N.G. Grushanska, N.I. Boiko, V.M. Kostenko, A.V. Rozumniuk, A.O. Zemlianskyi, M.V. Drobot]; ed. by P. V. Sharandak, A.O. Zemlianskyi. – Kyiv: NUBiP Ukraine, 2025. 313 p.
3. Clinical diagnosis of animal diseases: Manual / M.I. Tsvilikhovskii, O.M. Yakymchuk, M.O. Maryniuk, A.O. Zemlianskyi. Kyiv : NUBiP Ukraine, 2024. 340 p.
4. Tymoshenko O.P., Zemlianskyi A.O. «Lipid metabolism in internal pathology of dogs» Kyiv, KOMPRINT Publishing House, 2024 – 183 p.
5. Morozenko, D., Dotsenko, R., Vashchyk, Y., Zakhariev, A., Zemlianskyi, A., Seliukova, N., & Dotsenko, E. (2021). Biochemical markers of connective tissue metabolism in the diagnostics of respiratory diseases in human and animals: retrospective analysis (1984–2010). ScienceRise: Biological Science, (4 (29)), 30-35
6. Dotsenko, R., Vashchyk, Y., Zakhariev, A., Zemlianskyi, A., Seliukova, N., Gliebova, K., & Kostyshyn, L. M. (2022). Prevalence of internal diseases of dogs and cats: a retrospective analysis (1994–2014). ScienceRise: Biological Science, (2 (31)), 8-12.
7. Dotsenko, R., Vashchyk, Y., Zakhariev, A., Zemlianskyi, A., Seliukova, N., Gliebova, K., & Kostyshyn, L. M. (2022). Prevalence of internal diseases of dogs and cats: a retrospective analysis (1994–2014). ScienceRise: Biological Science, (2 (31)), 8-12.
8. Morozenko, D., Dotsenko, R., Vashchyk, Y., Zakhariev, A., Zemlianskyi, A., Seliukova, N., ... & Kostyshyn, L. M. (2022). The role of connective tissue biopolymers in the pathogenesis of dog bronchopneunmonia and cat brochnial asthma. ScienceRise: Biological Science, (2 (31)), 13-17.
9. Biochemical parameters of blood in cats with cardiogenic arterial thromboembolism and acute heart failure Ukrainian Journal of Veterinary Sciences, 14(1), 74-89. doi: 10.31548/veterinary1.2023.74.
10. Клінічна лабораторна діагностика / М.І.Цвіліховський, Н.І.Бойко, Т.В.Немова, Голопура С.І., Грушанська Н.Г., Бойко Г.В., Київ, 2023. 265 с.
11. Клінічна лабораторна діагностика / М.І.Цвіліховський, Н.І.Бойко, Т.В.Немова, Голопура С.І., Бойко Г.В., Київ, 2020. 265 с.
12. Превентивні технології забезпечення здоров’я дрібних домашніх та екзотичних тварин /Цвіліховський М.І., Голопура С.І., Грушанська Н.Г., Бойко Н.І., Немова Т.В., Палюх Т.А. К.: ТСП Компринт, 2022. 423 с.
13. R.A. McPherson, M.R. Pincus Henry″s Clinical diagnosis and management by laboratory methods. Elsevier. 2022. 1663 p.
14. Рижій, М. М., & Землянський, А. О. (2021). Ліпіди-біохімічні маркери в діагностиці хвороб собак та котів.